

FENYVESI OTTÓ

Arte povera

Újvidéki barátaimnak:
Slobodan Tišmanak,
Vladimir Kopiclnak,
Simon Grabovacnak,
Zoran Gashinak

Halkul bennünk a muzsika,
a telihold alatt földút kanyarog, Heideggertől
Federico Fellinin és Bernardo Bertoluccin át
Želimir Žilnikig, és tovább, a Duna menti Hollywoodig,
a Katolikus portától a Limánon keresztül,
le a strandig, ahol a Kabel FC mindenkit legyalul.
Újvidék egén, a felhők fodra között telihold ragyog.

Gelsomina és Zampano útra keltek,
szegények voltak, mint a templom egerei.
Hosszabbak voltak az utak, lassabban
lehetett haladni, mint manapság.
Az élet néha jobbról jött, néha balról,
lentről és fentről. Voltak esztendőők,
amikor a rock and roll csúcsra volt járatva,
kevés volt az egy főre jutó emlékezet,
a hatalomnélküliség horizontján
a mának éltünk ezerrel,
és nagyon szépek voltak a lányok,
és naivak, mint Gelsomina vagy Cabiria.

De már halkulnak bennünk a dalok,
bennünk is elszennyeződött az óceán.
Újvidék egén, a felhők fodra között a La Strada
és a Luna ragyog, az újvidéki Joy Division.
Monotonitás, szimmetria, meglepetés.
Meg kellett tanulni hallani
olyan dolgokat, amiket más nem hall.
Sokáig ellenálltunk az irodalomnak,
próbáltuk magunktól eltaszítani.
Most már bőszen toljuk a líra szekekrét,
fel vagyunk töltve fagyállóval.
Becsúszunk a szubkultúrákba.
Halkul bennünk a muzsika.
Műdalok szállnak a Dunán,
csónakok siklanak a vízen,
egymásnak verselnek a fák.

Tele vagyok törmelékezettel,
 tyrilicával és burektóriummal.
 A Telepen, a Limánon és a Heréskertben
 eső nyaldossa a házakat, a betonkaszárnyákat,
 a Zsidó utcát, a Safarik és a Vasút utcát.
 Ott élni nyilván bonyolultabb,
 a város alatti csatornák tömve
 sárkánykígyókkal és más hangsúlyokkal.

A halál kilovagol a Vajdaságból.
 Az írás csak egy lehetőség, egy kísérlet,
 egy arte-povera poéma, *Holdfény szonáta*.
Cabiria éjszakái? Csapó kettő, újratervelés.
 Woodstock, Dylan és a spanyol csizmás hippik
 Vladimir fejéből átköltöztek a mitológiába:
 pokoli utazás az éjszaka mélyére.
 Szétszereljük, majd újból összerakjuk
 a makrancos mondatok tömkelegét.
 Hipnózis cafrang nélkül. Semmi csicsa.
 Monotonitás, szimmetria, meglepetés.
 Szaggattuk az istrángot, szaggattuk magunkat.
 Mindig ellenkező irányba mentünk,
 a perifériára koncentrálna,
 a centrumtól minél messzebb.
 A középpont nem volt lényeges,
 a viszonyítási alap a beat-költők és Woodstock voltak.
 Utáltuk Michael Jacksont, nemkülönben a Queent!
 Sok mindennel foglalkoztunk, verset írtunk,
 próbálkoztunk a konceptuális művészettel,
 zenékben véltük felfedezni az értelmet.
 Kerestük a Joy Division atmoszféráját:
 Love Will Tear Us Apart.

Halkul bennünk a muzsika.
 Fel vagyunk töltve fagyállóval.
 Fakulva-sodródva távolodunk.
 Vér tódul a dobhártyába.
 Mögöttünk túl sok már az újratervelés,
 zenék és holdfényes éjszakák:
 Bosznia, Dalmácia, Hercegovina.
 Vujica Rešin Tucić-tyal, Gashival,
 Bricoval és Raul Amonnal felkerekedtünk,
 a síkságról a hegyek közé, Szarajevóba:
Ravnica je brdovita (a síkság is domború),
 jó kis hecc volt. Csodáltuk a havas csúcsokat,
 de maradtunk a margón,
 be kellett látni: nehéz beleszólni
 a dolgok alakításába. Maradt a közöny.
 Ki a rosszseb építette Bábel tornyát?
 Ültünk benne, szépen libasorban:
 Gyorgye Szudárszki, Deszpotov, Vujica.

Gyoka Kátyánszki, Szelimir Radulovity,
Milivoj Nenin. A Vranesevity fivérek. Zsilnik.
Mileta Mihajlov. Fircsi, Csonta.
Angyelko, Bogica, Szimurdity.
Aleksandar Tisma, Szavics, a partizán, és sokan mások:
csúnyák, okosak és fiatalok!

Jöhet egy kis üdítő koktél, aztán iszkoljunk tovább:
Simonnal kicsit révedeztünk a kishegyesi
trágyaszagú éjszakában, máskor meg
a bevásárlóközpontok előtt,
odabenn hatalmas tömeg, hiábavalóság,
a nonszensz birodalma (L'Empire du non-sens),
céltalan, üres szórakozás, unalom,
csak semmi kultúra: entertainment.

Halkulnak a dalok, a zenék is, mind-mind.
Sok oknál fogva a modernség
dinamikája vereséget szenvedett,
a folyamatos megújulás gyanússá vált.
És, és, és, és így tovább.
Tegnap este, és ma, és mindörökké.
Non est mortale quod opto:
nem földi a dicsőség, amire vágyom:
arte povera.